

فاکتور ۱۳

Factor XIII

طبقه بندی مارتیندل :

محصولات خون، افزایش دهنده های پلاسما و خون ساز

طبقه بندی درمانی :

داروهای موثر بر تشکیل لخته، انعقاد و ترومبوز < داروهای ضد خونریزی < بندآورنده خون

عوارض جانبی فاکتور ۱۳

عوارض نادر: (۱٪)

سیستم اعصاب مرکزی: لرز، سردرد

پوستی: قرمزی، خارش، راش پوستی

غدد درون ریز و متابولیسم: افزایش لاکتات دهیدروژناز

هماتولوژی و انکولوژی: هماتوم

ازدیاد حساسیت: واکنش ازدیاد حساسیت

عصبی، عضلانی و اسکلتی: درد مفاصل، التهاب مفاصل

متفرقه: تب

تداخلات دارویی فاکتور ۱۳

*مشخصات کلی تداخلات :

-اثرات ترومبوژنیک

تداخلات :

تداخل دارویی ویژه‌ای برای این دارو ذکر نشده است. در مصرف داروهای متعدد، جانب احتیاط رعایت شود.

اقدامات پرستاری:

۱- قبل از مصرف، فرآورده خشک و مایع رقیق کننده باید تا دمای اتاق گرم شوند. برای جلوگیری از ایجاد کف در داخل ویال، مایع باید به آرامی از دیواره ویال اضافه شود. از تکان دادن شدید ویال خودداری شود .

- ۲- از یخ زدن پودر دارو یا قرار گرفتن در معرض گرمای زیاد خود داری نمایند.
- ۳- محلول آماده شده باید طی ۱-۳ ساعت پس از حل شدن مصرف شود .
- ۴- از سرنگ یکبار مصرف و سوزن فیلتردار برای تزریق فرآورده باید استفاده نمود .
- ۵- در صورت فراموش شدن یک نوبت مصرف دارو، بلافاصله باید با پزشک تماس گرفت و در صورت عدم دسترسی به پزشک، مقدار معمول را بلافاصله باید مصرف نمود .
- ۶- در صورت مشاهده کاهش اثر درمانی دارو، باید با پزشک مشورت نمود، زیرا ممکن است کاهش اثر دارو به علت تشکیل آنتی‌بادی ضد فاکتور باشد .
- ۷- از مصرف فرآورده حاوی ذرات خارجی و تغییر رنگ داده شده، باید خودداری شود.
- ۸- علائم حیاتی بیمار قبل از تزریق را چک نمایید و در صورت افزایش ضربان قلب و یا هیپوتانسیون (کاهش فشار خون)، سرعت تزریق را کم نمایید یا کلاً قطع شود و با پزشک مشورت نمایید.
- ۹- بیمار هرگونه آلرژی (هرگونه نشانه قرمزی-خون در ادرار یا کدر شدن ادرار، مدفوع تیره رنگ، استفراغ خونی یا رگه های خون در خلط) را باید به پزشک اطلاع دهد.
- ۱۰- بررسی خونریزی هر ۳۰-۱۵ دقیقه یکبار، استفاده از کمپرس سرد و بی حرکتی عضو مفاصل درگیر که دچار خونریزی شده توصیه می گردد.

نکات مهم در شروع درمان چیست؟

- ۱- در هر خونریزی که میزان فاکتور انعقادی فرد نامشخص است سطح فاکتور ۰٪ (کمبود شدید) در نظر گرفته شود.
- ۲- دوز فاکتور مورد نیاز بیمار جهت جلوگیری از هدر رفتن فاکتور با اندازه ویال به بالا گرد شود (فراورده ای دور ریخته نشود)
- ۳- ماهرترین فرد بخش جهت رگ گیری بیمار هموفیلی اقدام کند. دستکاری کردن بیمار منجر به تشکیل هماتوم در محل مزبور می شود.
- ۴- از رگ گیری رگهای عمقی همانند ناحیه گردن، ران پرهیز گردد. رگ های پشت دست ها، پشت پاها در اولویت می باشند .
- ۵- در موقع رگ گیری از وارد کردن فشار زیاد جهت فیکس کردن بچه جلوگیری شود.
- ۶- هرچند اولویت، استفاده از آنژیوکت است با توجه به امکانات موجود در اورژانس اگر بیمار رگ مناسب ندارد با توجه به ضیق وقت با اسکالپ دوز اول تزریق گردد.
- ۷- از تزریق عضلانی خودداری شود، در صورت لزوم قبل از آن تزریق فاکتور صورت پذیرد.

۸- استفاده از ترکیبات حاوی آسپیرین ، بروفن و سایر مسکن های غیر استروئیدی ممنوع است. جهت کاهش درد به ترتیب استفاده از استامینوفن و کدئین ، در مرحله بعد سلکوکسیب و نهایتاً ترامادول توصیه می شود. مسکن ها نباید به حدی مصرف شود که ارزیابی بالینی خونریزی را دچار مشکل کند. صرفاً برای تسکین دردهای شدید غیر قابل تحمل بکار رود.

۹ - قابل ذکر است که در بسیاری از بیماران در هنگام مراجعه فاکتور همراه خود دارند که توصیه به مصرف آن می شود.

۱۰- گاهی بیماران فاکتور مصرفی خود را در منزل حل کرده اند در صورتی که ۳ ساعت از زمان تهیه آن نگذشته باشد توصیه به مصرف آن می شود.

۱۱ - در هماتروزهای حاد اقدامات زیر (RICE) قبل یا توام با تزریق فاکتور انعقادی صورت گیرد.

اقدامات RICE:

- Rest: استراحت، بی حرکتی و استراحت مفصل، آتل گیری
- Ice: استفاده از کمپرس یخ
- Compression: کمپرس و بانداژ محل خونریزی
- Elevation: بالا بردن اندام مبتلا، عدم وزن گذاری بر روی مفصل مربوطه،(عدم راه رفتن، آویختن دست به شانه و گردن...)

۱۲ - در هماتروز های اندام تحتانی استفاده از عصا یا ویلچر توصیه می شود.

دارو های هم گروه فاکتور ۱۳

آنتی هموفیلیک فاکتور ۸

کمپلکس فاکتور ۹

آمینوکاپروئیک اسید

آپروتینین

فاکتور ۷

فاکتور ۸ مهارکننده بای پس

فاکتور ۹

فیبриноژن

ترومبین آلفا موضعی

ترانگزامیک اسید
پروترومبین کمپلکس
ترومبین-سیستمیک
آنتی هموفیلیک فاکتور ۱۰
فاکتور ۸ + وون ویلبراند

اسامی تجاری موجود در ایران

وارد کننده	تولید کننده	نام تجاری
------------	-------------	-----------

اوین دارو [CSL BEHRING آلمان] پودر لیوفیلیزه فرآورده فیبروگامین ۲۵۰ واحدی

منابع:

- داروهای ژنریک ایران
- بسته جامع خدمات تشخیصی و درمانی بیماریهای خونریزی دهنده ارثی ایران- ویرایش دوم
- دارویاب

تهیه کننده:

خانم حکیمه طاوسی-کارشناس پرستاری

تایید کننده:

آقای دکتر اصغر بذرافشان- فوق تخصص خون و آنکولوژی اطفال

ویرایش بهار ۱۴۰۲